

Studentų žinių, gebėjimų ir kompetencijų vertinimas

Studentų savarankiško darbo užduotys, rekomenduojamos Šiaulių universitete.

Medžiaga parengta remiantis VU lektorės Tatjanos Bulajevos metodine priemone (2007), žodynais bei SMF fakulteto Vadybos katedros lektorės Jūratės Valuckienės darytu pranešimu Kokybės dienoje.

UŽDUOTYS/ATSISKAITYMAI ŽODŽIU

Kolokviumas	<p><i>lot. colloquium – pokalbis, diskusija.</i> Mokymo(si) ir savarankiškai įgytų žinių vertinimo metodas, kurio metu studento ir dėstytojo <i>pokalbiu</i> tikrinama, kaip studentas yra išmokęs studijuojamo dalyko temą (temas). Koliokviumo temos ir užduotys, vertinimo kriterijai studentui yra žinomos iš anksto. Metodas taikomas kaip pasirengimo egzaminui etapas. Tai mini egzaminas, tarpinis vertinimas, siekiant sumažinti temų, kurių žinojimą teks parodyti egzamine. Teigiamo įvertinimo atveju kolokviumo klausimų neturėtų būti egzamine. Moksle (ir magistrantūroje) tai gali būti kvalifikuojama kaip mokslinė diskusija, kurios metu pristatomi moksliniai pranešimai iš anksto paskelbta ir analizuota tematika, diskutuojama.</p> <p>Jau yra patirčių kolokviumus organizuoti ir raštu, pvz., panaudojant Forumą virtualioje aplinkoje, nes kolokviume ne tik vertinamos žinios, bet ir mokomasi.</p>
Pristatymas	<p>Pranešimai, pasisakymai, pristatymai žodžiu gali būti individualūs arba grupiniai. Tai būdas studentui pranešti ir pateikti mokymosi rezultatus: parašytus referatus, literatūros, dokumentų ir kitų šaltinių analizes, pranešti apie tiriamuosius, kūrybinius ir projektinius darbus. Viešai pristatydami savo darbą, studentai turi galimybę parodyti įgytas žinias ir išlavintus gebėjimus. Taip patikrinami įvairūs gebėjimai: gebėjimas dirbti su moksline literatūra ir dokumentais; gebėjimas suvokti, analizuoti ir vertinti mokslinės ir profesinės srities problemas; gebėjimas teisingai vartoti mokslinę kalbą, logiškai ir kritiškai mąstyti; kalbėti prieš auditoriją; gebėjimas naudoti IT darbui pristatyti. Pristatant eksperimentinio, kūrybinio darbo rezultatus, rodomi įgyti praktiniai gebėjimai.</p>
Egzaminas	<p>Mokomojo kurso (arba jo dalies) žinių, mokėjimų ir įgūdžių tikrinimas pagal nustatytą mokymo programą. Egzaminuojant žodžiu studentas atsakinėja į ištraukto bilieto klausimus, iš anksto pateiktus probleminius klausimus. Egzaminatorius atsakymą vertina pažymiu pagal studentui žinomus kriterijus. Organizuojant egzaminą diskusijos forma, labai svarbu iš anksto aptarti, detalizuoti vertinimo kriterijus, supažindinti studentus su argumentavimo metodika.</p>

UŽDUOTYS/ATSISKAITYMAI RAŠTU

Netradicinė užduotis/ namų darbas*	<p>Nedidelės apimties (3-5 psl.) darbas, atliekamas vykdant dėstytojo pateiktą studijuojamo dalyko užduotį. Rašto darbas aptariamasis ir vertinamas pažymiu pagal studentui žinomus kriterijus. Šiaulių universitete pildant studijų modulių programas informacijos sistemoje prie netradicinių užduočių gali būti priskirti įvairūs nedidelės apimties rašto darbai, pvz.,</p> <ul style="list-style-type: none">• Apžvalga. Paskirtis – apžvelgti ir apibendrinti analizuojamus informacinius šaltinius. Ji tinka išsiaiškinti, kaip
---	---

	<p>besimokantieji gali suvokti analizuojamo šaltinio turinį, ugdo kritinį mąstymą, vertinimo gebėjimą. Apžvelgti galima mokslinį žurnalą, interneto svetainę, straipsnius ir pan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recenzija (<i>lot. recensio – įvertinimas</i>), rašymas. Čia svarbu išsakyti nuomonę. Prieš pradėdant taikyti recenzijų metodą būtina išmokyti studentus, kaip jas rašyti, ir supažindinti su struktūra. Recenzijos dalys: 1) recenzuojamo objekto metrika; 2) objekto sandara; 3) sandaros turinys; 4) recenzento vertinimai; 5) išvados. • Bibliografijos sąrašo sudarymas. Įvairavimas nuo paprasto abėcėlinio iki kt. (pvz. internetinių šaltinių) šaltinių sąrašo iki mokslinių straipsnių ir anototos kritinės bibliografijos. • Atskiro atvejo analizė labai tinka vertinti privalomuose dalykuose specialioms kompetencijoms: pasiūlomi probleminiai atvejai, keblios situacijos, kylančios konkrečiuose profesiniuose kontekstuose. Studentai siūlo konkrečius problemų sprendimų būdus. • Refleksijos, kūrybiniai bandymai ir pan. <p>Netradicinė užduotis gali būti ir grafinė, vizualinė (minčių ir sąvokų žemėlapiai, plakatų pristatymai, darbų demonstravimai). Užduoties vertinimo kriterijus studentai turi žinoti iš anksto.</p>
Kontrolinis darbas	Studento darbas raštu, kurio pagalba tikrinamos studentų žinios, gebėjimai, įgūdžiai pagal nustatytos mokomojo kurso dalį. Darbo rezultatai dėstytojo aptariami raštu ir vertinami pažymiu pagal studentui žinomus kriterijus.
Testas	Standartizuotas studento žinių, gebėjimų, įgūdžių patikrinimas raštu. Testas sudaromas remiantis mokomojo kurso temas (temų) dalykinėmis žiniomis. Testas gali būti <i>diagnostinis</i> (nustatantis studento žinių, gebėjimų, įgūdžių lygį prasidedant kursui), <i>formuojamasis</i> (atskleidžiantis studento mokymosi pasiekimus ir spragas) ir <i>apibendrinamasis</i> (parodantis mokymosi pasiekimų lygį). Diagnostinio, formuojamojo testų rezultatai yra aptariami su studentais, bet nevertinami. Apibendrinamasis testas yra vertinamas pažymiu pagal studentui žinomus kriterijus.
Esė	Tai nedidelės apimties (iki 5 psl.) <i>samprotaujamo tipo</i> rašto darbas, kuriame analizuojama konkreti problema, argumentuotai pagrindžiant autoriaus subjektyvią poziciją. Darbo stiliui būdingas publicistinio, mokslinio ir meninio stiliaus elementų jungimas. Esė aptariamas ir vertinamas pažymiu pagal studentui žinomus kriterijus. Egzistuoja įvairių tipų esė: argumentinis, priežasties – pasekmės, klasifikacijos, lyginamasis, kritinis, deduktyvus, naratyvinis, tiriamasis ir kt. Esė turi aiškia, griežtą struktūrą: 3 dalys (įvadinė, pagrindinė, apibendrinanti / išvada).
Referatas*	(<i>lot. referre – pranešti</i>) – pranešimas. Tai vidutinės apimties (7-10 psl.) <i>referuojamojo pobūdžio</i> rašto darbas, kurio tikslas – atlikti gilesnę studijuojamo dalyko, temos, literatūros šaltinių analizę. Referatas yra analizuojamo objekto fotografija, todėl reikalaujama, kad jis būtų objektyvus, neturėtų referento subjektyvių požiūrių ar vertinimo. Esant reikalui, referentas gali savo asmeninę nuomonę išdėstyti referato pabaigoje. Ruošiant referatą būtina nurodyti visus šaltinius, kuriais buvo naudotasi. Referatas aptariamas ir vertinamas pažymiu pagal studentui žinomus kriterijus. Referuoti galima perskaitytas knygas, straipsnius, matytus renginius, tam tikros problemos mokslinį sprendimą. Referatas padeda išmokyti mokslinę kalbą, įvaldyti mokslinę kalbos stilių, lavina gebėjimą atlikti teksto kompresiją (suspaudimą), referuojamo teksto struktūravimą ir citavimą. Gebėjimas referuoti praverčia rašant kursinį, BD teorinę dalį.
Rašto darbas*	Šiuo pavadinimu mes ŠU informacijos sistemoje paprastai įvardijame didesnės apimties (10-15 psl.) <i>analitinio pobūdžio</i> rašto

	<p>darbus, paprastai rašomus aukštesniuose kursuose ir magistrantūroje. Tai gali būti straipsniai, tyrimai, mokslinės problemos studijos ir pan. Prie jų priskirtume mokymosi dienoraščius ir žurnalus ugdant studentų gebėjimus refleksiškai mąstyti, atlikti savęs vertinimą, valdyti laiką, vadovauti savarankiškam mokymuisi. Juose pagal nustatytus kriterijus registruojami įvairūs veiklos etapai, numatomi rezultatai, hipotezės, reikšminiai žodžiai, šaltinių paieškos būdai ir strategija, atradimai, kritinės refleksijos ir pan. Projektai individualūs ir grupiniai, skirti įvairioms praktinės problemoms analizuoti atliekant empirinius tyrimus ir problemų sprendimo būdų paieškai.</p>
Integruotas į studijų dalyką kursinis darbas*	<p>Tai didesnės apimties (15-20 psl.) <i>analitinio pobūdžio</i> rašto darbas, atitinkantis mokslo darbams keliamus reikalavimus, kuriam parengti skiriami 1-2 kreditai (40-80 studento darbo valandų). Kursinis darbas aptariamasis ir vertinamas pažymiu pagal studentui žinomus kriterijus.</p>
Egzaminas	<p>Mokomojo kurso (arba jo dalies) žinių, mokėjimų ir įgūdžių tikrinimas pagal nustatytą mokymo programą raštu. Egzaminuojant raštu studentas atsakinėja į ištraukto bilieta klausimus/atlieka testą. Egzaminatorius atsakymus/atliktas užduotis vertina pažymiu pagal studentui žinomus kriterijus.</p> <p>Užsienio šalyse populiarius vietoje egzamino aplanko ir portfelio metodus. Į studijų procesą orientuotas aplankas: įrodymai apie įvairius mokymosi proceso etapus ir aspektus. Į rezultatą orientuotas aplankas – visiškai užbaigtų darbų, iliustruojančių įgytas kompetencijas, pristatymas.</p>
*	<p>Užduotys/darbai gali būti skiriami ir studentų grupei (2-4). Vertinant užduoties/darbo atlikimą, vertinimo kriterijuose numatomas studentų socialinių kompetencijų (bendravimo ir bendradarbiavimo grupėje), darbo pristatymo kokybės vertinimas.</p>